

Vereniging Markdal duurzaam en vitaal

Ontwikkeling van een burgerinitiatief

Presentatie Nellie Raedts tijdens actieve ledendag Humanistisch Verbond

23 september 2023

3 fases burgerinitiatief Markdal

De Mark en het Markdal: wat ging er aan vooraf.

Het proces in 3 fases:

1. Ambities en elan
2. Van leefwereld naar systeemwereld
3. Nieuwe rol en verantwoordelijkheden

Tot slot: **Leerpunten**

De Mark en het Markdal



FOTO 4432 DE MARK IN AL ZIJN SCHOONHEID MEANDEREND IN STRIJBEEK
VOORAAN HOEVE HOOIJDONK OF HOOGENDONK VAN DE
FAMILIE BRASPENNING

toen



nu



duurzaam en vitaal Markdal



1990 -2010: zeer trage realisatie

- moeizame grondverwerving
- Afwachtende houding van grondeigenaren
- Enkele ruilingen hadden plaatsgevonden
- Autoritaire benadering van grondeigenaren door overheid
- Bezuinigingen op natuuraankoop en natuurbeheer
- Wantrouwen overheerst

Conclusie: Als burgers en boeren niet serieus genomen worden, is de overheid niet in staat beleid uit te voeren

Tjeenk Willink:

“Als de vertegenwoordigende democratie hapert, komt het op de maatschappelijke democratie, de burgersamenleving, aan. Daarom is ruimte voor en steun aan burgerinitiatieven zo belangrijk”.

Bij de start:

Uitvraag Provincie naar
Burgerinitiatieven, met grote
mate van vrijheid van
handelen.

Onderling vertrouwen



*Markdal
duurzaam en vitaal*

Markdal in beweging

oprichting Vereniging Markdal
voor een duurzame ontwikkeling van
water, landbouw, natuur,
wonen, werken, recreatie,
samenleving & cultuur

u kunt meedoen!

maandag 18 maart 2013 - vanaf 19.30
Zaal Vianden - Viandenlaan 3 - Ginneken - Breda
programma 20.00 - 22.00 uur - toegang gratis

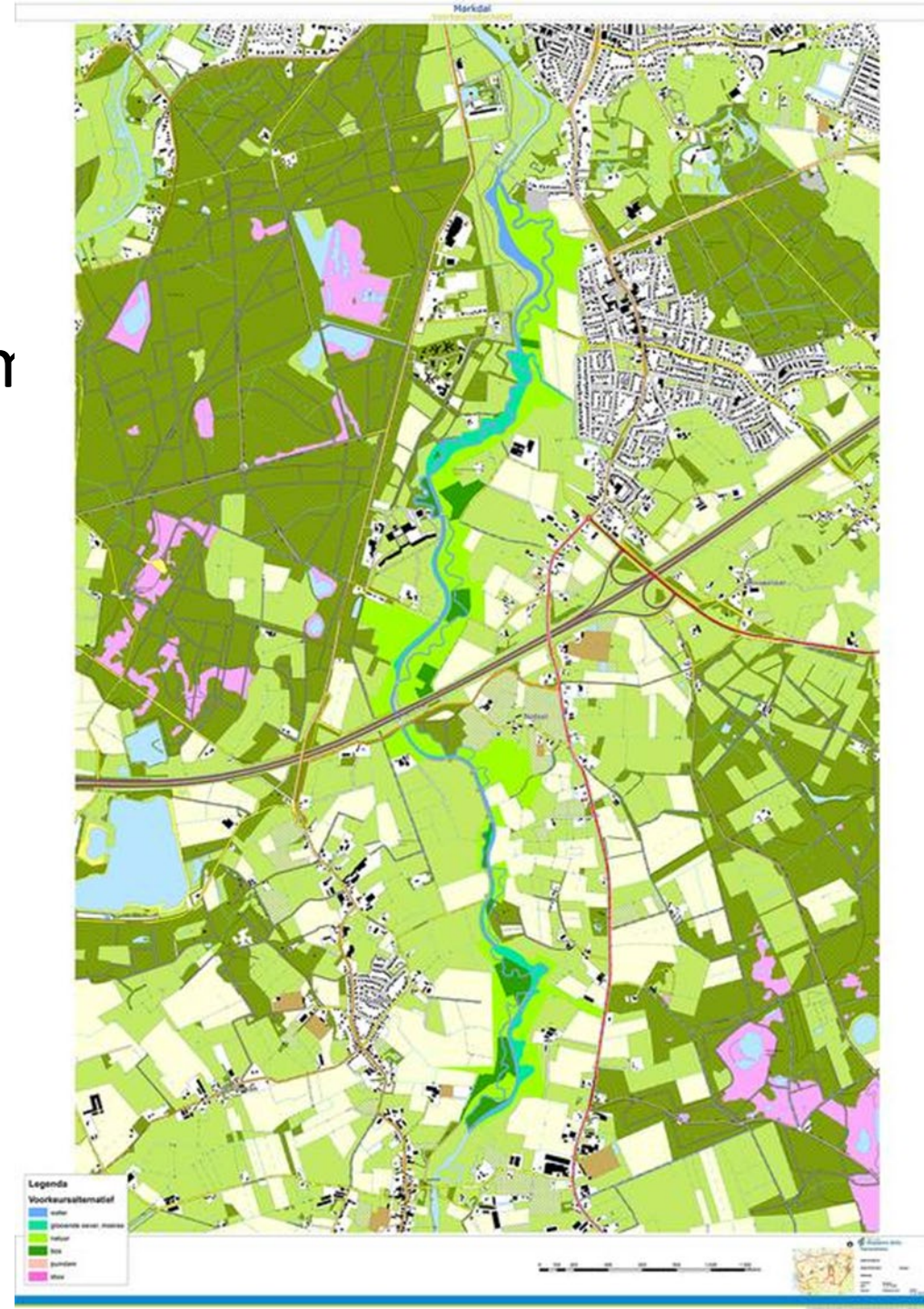
Fase 1: ambities en elan (2010-2015)

- Draagvlak opbouwen
- 2013 Indiënen Bidbook
- Samenwerkingsovereenkomst Provincie
- Gelijkwaardigheid
- Oprichting stichting (financiën)
- Professionele, onafhankelijke procesmanager



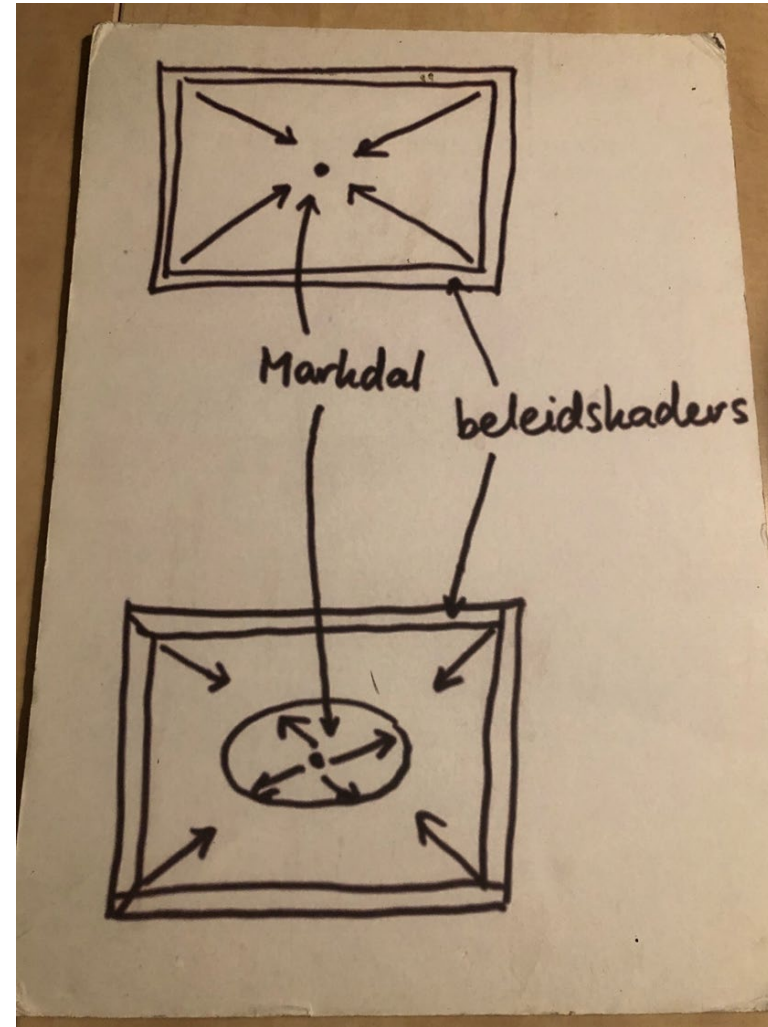
Wat willen (wilden) we:

- Natuurlijk (meanderend) watersysteem
- Natuurontwikkeling
- Cultuurhistorisch karakter
- Samen met de bewoners
- Verduurzaming landbouw
- Verbetering waterkwaliteit (KRW)
- Rustige recreatie



Aanpak: “van binnenuit”

- Zeggenschap en regie door betrokkenen, binnen bestuurlijke kaders van overheden.
- Leefwereld van mensen als uitgangspunt en startpunt voor plannen, beleid en uitvoering



Aanpak: Dynamiek en creativiteit

- Huiskamerbijeenkomsten
- Luisteren
- Dialoog
- Grondverwerven, ruilen
- Werkgroepen
- Gebiedssessies

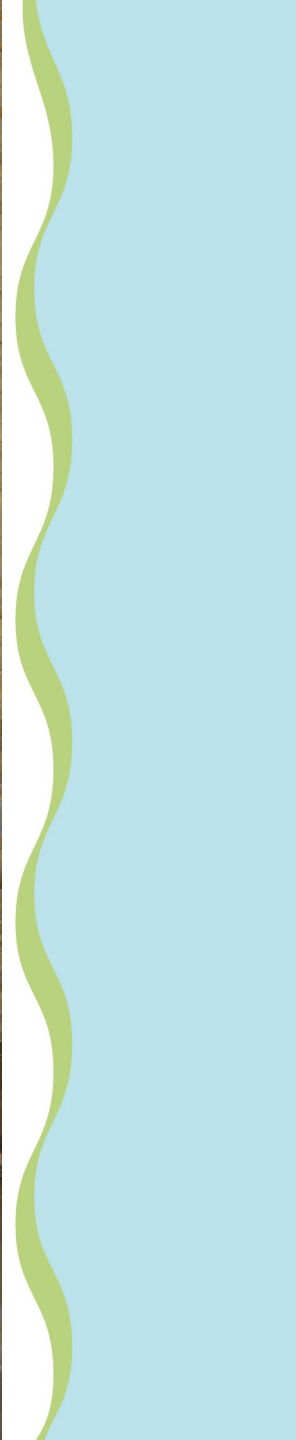


Volle zalen





**Fietstocht
7 April 2018**





Schoolklas op excursie



Brabants Erfgoed Weekend

Heemkundekringen en erfgoedverenigingen, aangesloten bij Brabants Heem, laten tijdens het Brabants Erfgoed Weekend het erfgoed in onze provincie in al zijn facetten zien. Dat doen wij samen met de lokale erfgoedorganisaties, musea, archieven, bibliotheken en gemeenten.

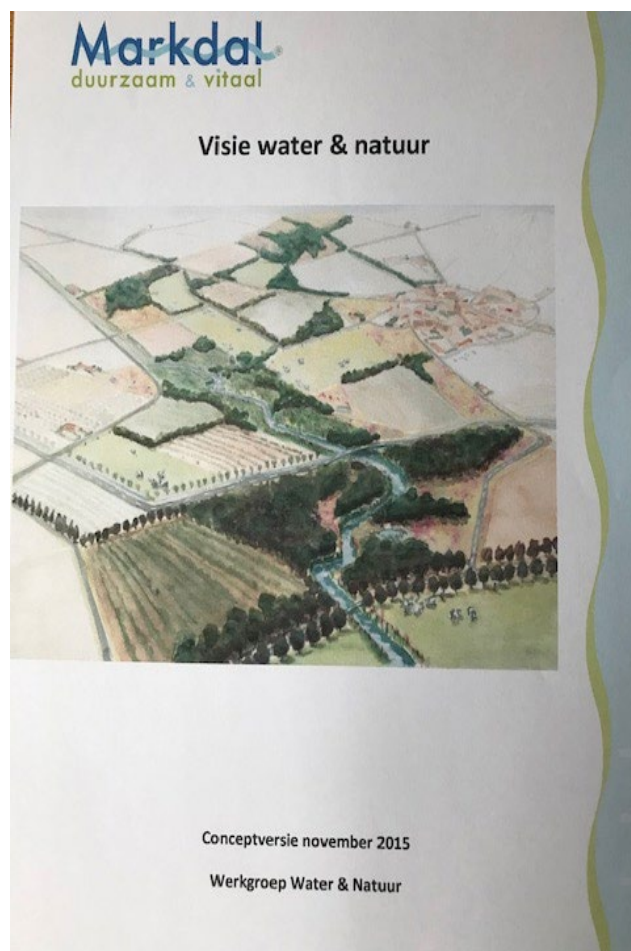
 Brabants
Heem

 OPEN
MONUMENT
WEEKEND

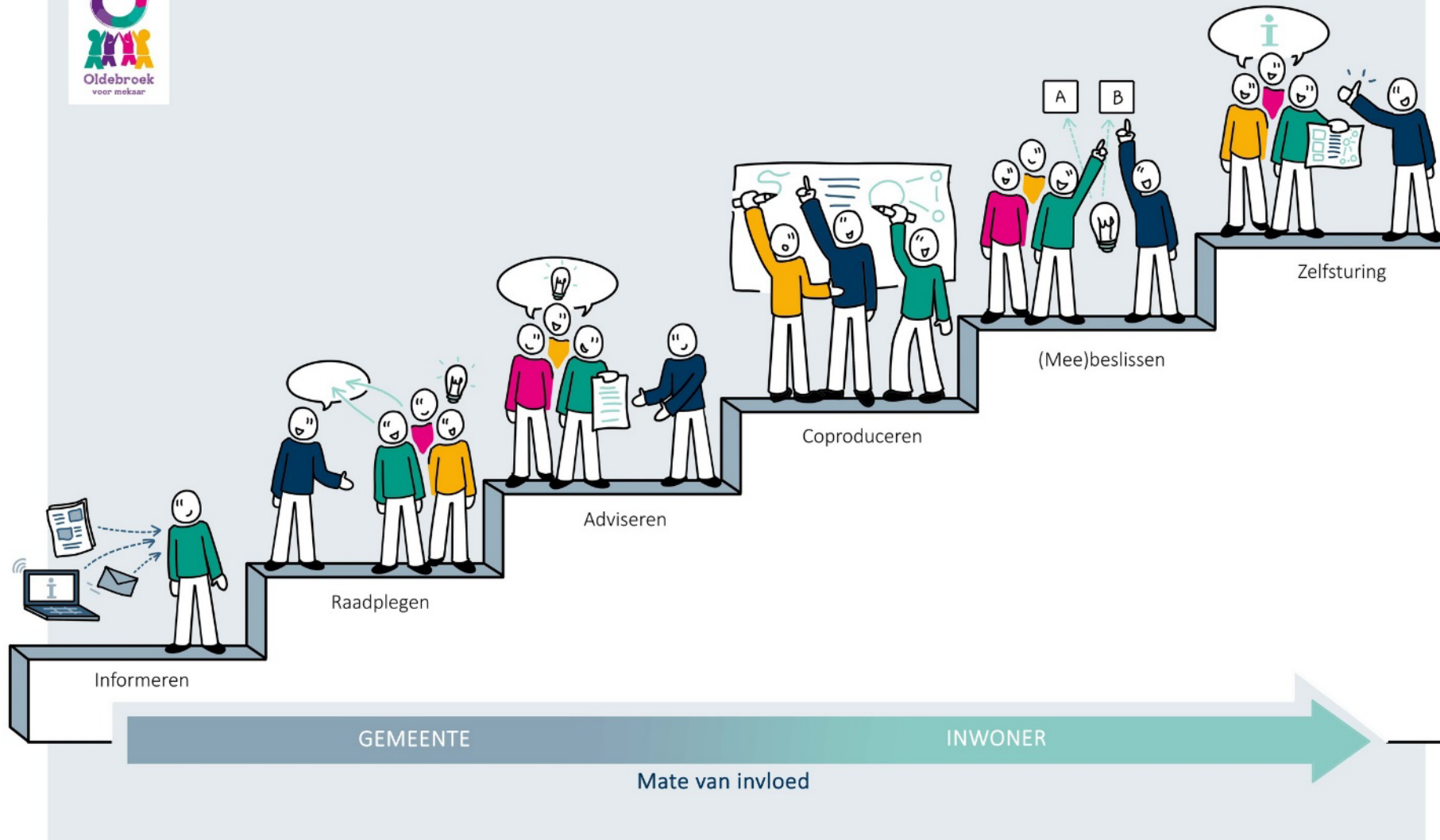


Erfgoed Lokaal
Vrijwilligers Geschiedenis
Monumenten Streekcultuur
Tradities Musea Archieven
Identiteit Educatie
Foto's Publicaties Films

richtingwijzers



Participatieladder



Fase 2: van leefwereld naar systeemwereld (2015- 2019)



Regels en procedures

- Bestemmingsplannen
- Meerwaardetraject
- Milieu effect rapportage
- Voorkeursalternatief
- Voorlopig ontwerp
- Plan Waterwet
- Bezwarenprocedures



Markhoeve

boerderij in Strijbeek, als molensteen om de nek van gehele project



Leefwereld en systeemwereld: knelpunten



Oorzaken van problemen

- Innovatief proces met onbekende instrumenten in gangbare procedures gieten.
- Onervarenheid met maatschappelijke initiatieven. (Rollen, verantwoordelijkheden, zeggenschap)
- Toenemend spanningsveld tussen representatieve democratie en participatieve democratie

De rek is eruit!

Provincie neemt **Stichting Markdal** over en neemt extra kosten voor haar rekening.

Waterschap wordt, samen met Provincie verantwoordelijk voor het vervolg

Vereniging Markdal
duurzaam en vitaal gaat door



Fase 3: veerkracht (2021-heden)

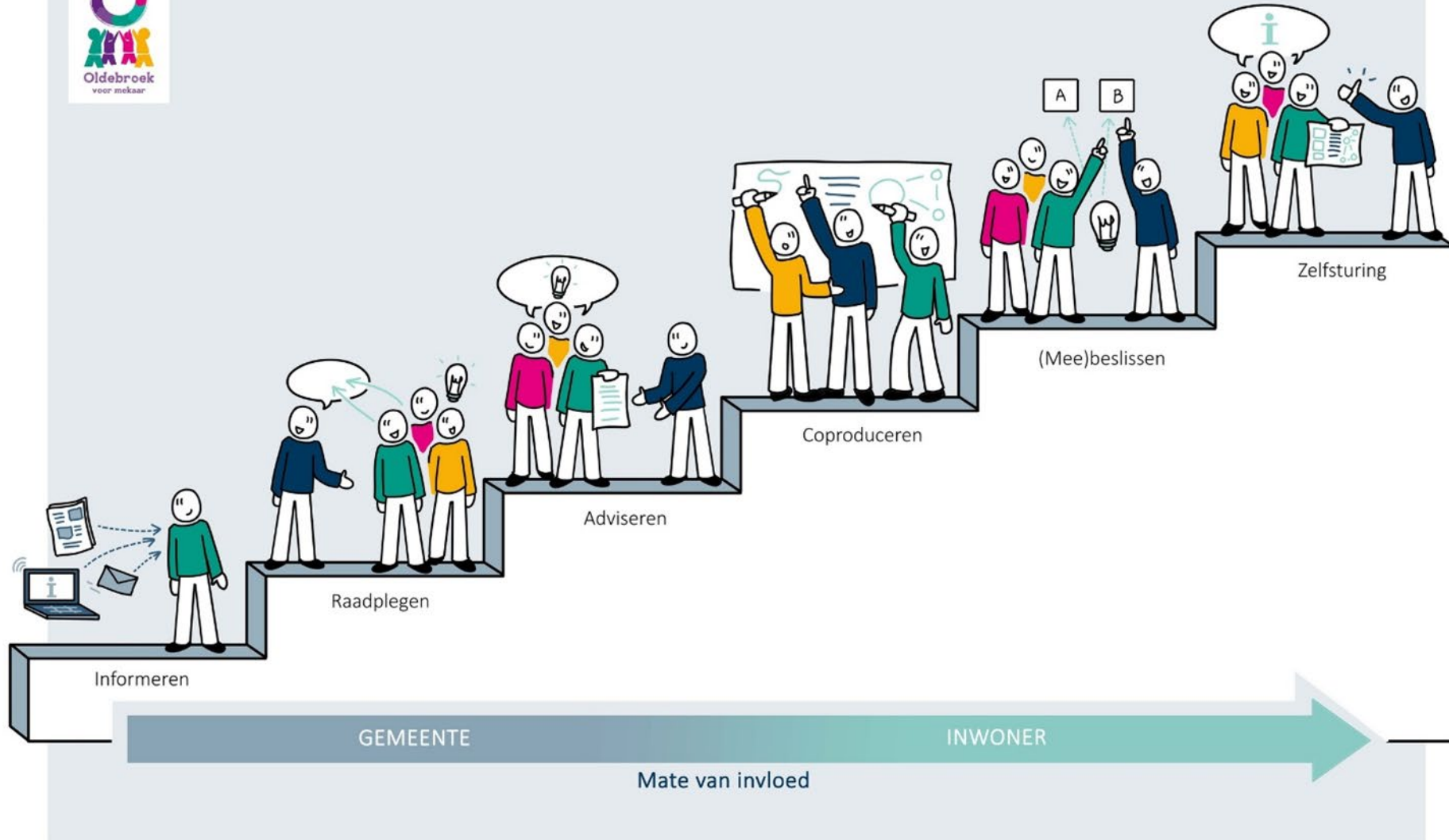
- Positie van regisseur van het proces naar klankbordgroep.
- Een aantal bestuursleden stopt. Enthousiast nieuw bestuur.
- Instelling Transitieteam
- Raadpleging stakeholders
- Herziening ambities.



Nieuwe positie in participatieproces

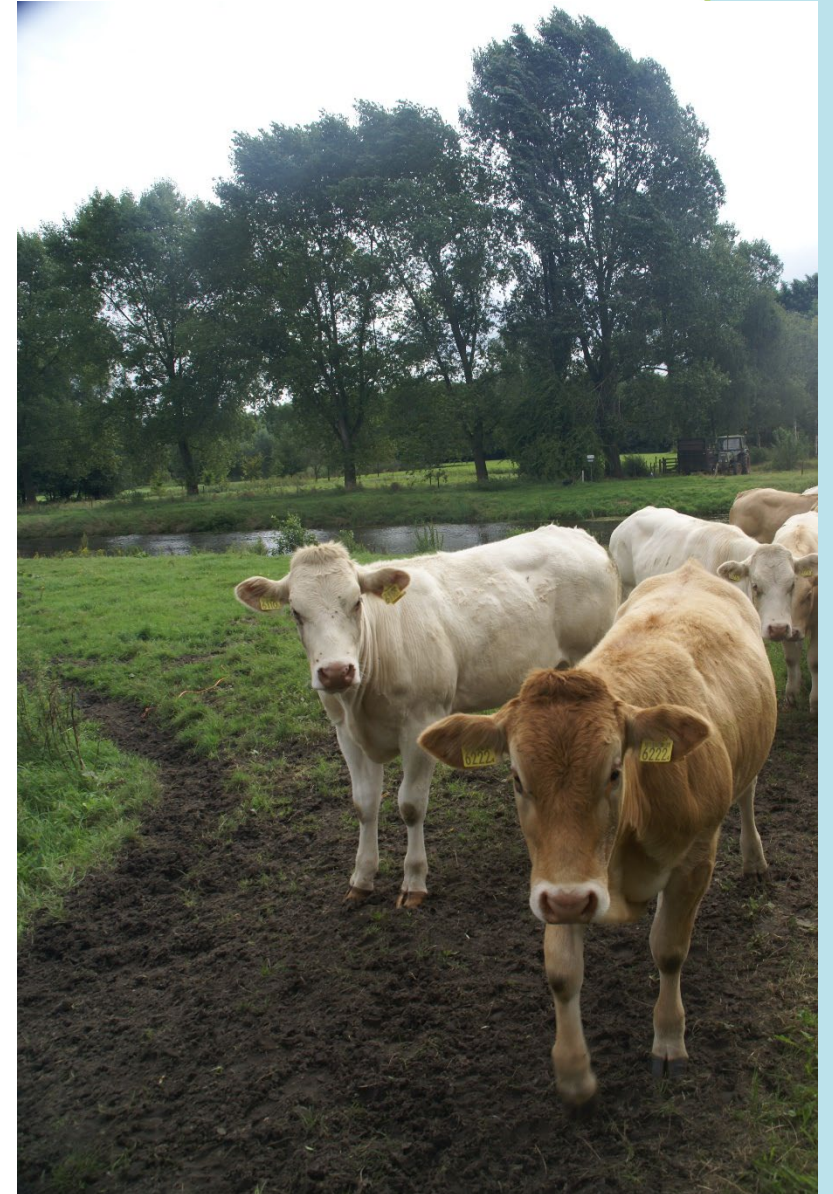
- Hoeder van gemaakte afspraken en plannen,
- Verbinder en initiator van nieuwe initiatieven,
- Regionaal platform (dialoog, visie, lobby)
- Aanspreekpunt voor overheden
- 'Antenne' van het gebied,
- Belangenbehartiger, van een duurzaam en vitaal Markdal
- Werkzaam ten behoeve van gehele stroomgebied van de Mark

Participatieladder



Tot slot: Leerpunten 1


- De provincie had zich **pro-actiever** kunnen opstellen in het ondersteunen van de vereniging.
- De vereniging opereerde vanuit een **vertrouwensbasis**, waarin gespreksverslagen en afspraken niet altijd goed werden vastgelegd.
- De vereniging was **te enthousiast en ambitieus**, en heeft daardoor meer hooi op haar vork genomen dan wenselijk was (achteraf gezien).



Leerpunten 2



- Er zijn veel verwachtingen gewekt dat er snelle **procedures** mogelijk zouden zijn, maar er waren toch complexe procedures.
- **Veerkracht** nodig bij alle partijen. Van ambtenaren mag je verwachten dat ze mee willen bewegen en hun eigen beleid aanpassen als de maatschappij daar om vraagt.
- Overeenstemming tussen overheid en burgerinitiatief over **beider rollen en verantwoordelijkheden** is cruciaal.

A scenic landscape at dawn or dusk. On the left, a large tree trunk is silhouetted against the sky. In the foreground, a wooden fence runs across the frame. In the background, a church spire is visible through a misty atmosphere. The sky is a mix of orange and grey.

Trots op wat we
bereikt hebben.

Dank voor uw
aandacht